

Buriad-Mongoloi YNEN

№ 45 (2379)
1938 onoi
FEVRAALIIN
23
SREDAA
14-xi siloo garna
ULAAN-YDE goorod,
BMASSR

BK(b) P-iin Buriad-Mongoloi Mozkoom ba BMASSR-ei CGK-ai yderbyriin gazetaa

SSSR-ei araduudai amagan azalai xysen tyges tulguuri, Aguu jixe Oktiaabriin socialiis revoliiyiciin tuilaltanuudai ynen saxiuul, ilagdasagyi Ulaan Aarmiiin aldarta komandiirnuud, politxydelmerised ba bojeecuudta xaluun amaršalga xyrgeje!

Xydelmerišen - Tariaaşanai Ulaan Aarmiiin ba Ulaan Floodoi xorin zilei oi mandag!

Soveed aradai xysen tyges aarmi

Mynoeder, fevraaliin 23-da, Xydelmeri-tariaaşanai Ulaan Aarmiiin, Uhan seregei Floodoi 20 zilei oi gyisebe. 1918 onoi fevraaliin 23 yder, Soveed Zhi bolbol xydelmerišen, tariaaşanai bolgeteigeer, Leniniei dekreedeer socialiis revoliiyiciin aarmii—Xydelmerišen-Tariaaşanai Ulaan Aarmii baiguulaa hen. XTU Aarmi bolbol geroiis şanga baiduud dotor, nyxed Lenin, Staaliiin, Voropaiiinuudai mergen udaridalga doroo, zaluu baid respbybliiki imperaliis derzaava Leniniei dobtolgonuudhaa xamagaalhan jym. Manai Ulaan Aarmi xadaa, tyryşiiin ydyte, zebseg muutai, xubsahaş muutai desxelen şaxuu baibaş, gansaxan le sunbişygi xatuu zorig ba gaixamşagta geroiiz-tyşyşyşer, Lenin—Staaliniin paartiin mergen daridalgiin rezyltaadta, xariin 14 gyr-aahatşydyndoo xyrter zebseglehen, galzuu inşemintnyydii xamxa buta soxizo xajaad, ahar xariin kapitaalaa zebseglegdehen sarhele bandiuduudii yi buta soxizo ygei xehen ohoi. Ulaan Aarmi bolbol grazdaan dainai zeeerliin interveentenydydei temeselei gal xesoo xatuuzaa, eeriingoo geroiis ilaltadeer xyn tyreltenei tyxede urda yzeg-udaar, duuldaagyi şine xuudahanuudii neege. Ed arad, eeriingoo gabijaata Ulaan aar-sada xizaarlaşagytger inagladag baina. Ooroi uşariinş xen byxende elixen medegde-ada Ulaan Aarmiiin tyxe bolbol soveed ara-balmagan azalii xamagaalhan temeselei, zetei jixe Oktiaabriin socialiis revoliiyiciin gaxii tuilaltanuudii xamagaalhan temese-ede omuniizmiin xeregi xamagaalhan teme-0 zii geroiis tyxe myn. Terenei tyges xysen, bai gaxamşag geroiizmiin, byxii delxein ozdooti rovalagdasadai, darlagdasadai zyr udaxajarai naidabarinuudaa bajasulna. Ma-gaxi darta Ulaan Aarmi bolbol nelieed olon zuluuşag gabijaata polkovoduud, geroi-1-nai urguulaa.

Ulaan Aarmiiin negen jixe ilaltanş hen

Aguu jixe Oktiaabriin Socialiis revoliiyiciin SSSR-te ilahanai udaa taban zil bo-lood baixada gy, ali arban taban zilei saad tee, manai oronoi byxii teritoori deere time nege xaxalanta medeesel tarahan jym: — „Ali—revoliiyicioonoo aarmiiin xeh-heg seregyya "ladivostoog goorodii ezelen abba. Japon interveentne xaxalanti gazarii orxizo toniloo“.

Ene bolbol japon interveentiiin duudaa xanş baigaa hen. Revoliiyicioonoo Rosiitiin hyylişiiin ugluuhaa sagaan baandiin jaligyi yleg-delnyyd xuu soxigdozo, şunaxai japon inter-veentner namnagdahan baina. Edeenei plaen hanal xadaa Daalna-Vostoogno xizaarii Rosiitiinoo tahalan abxa gehen baigaa. Eneenei tulada orodoi socialiistnar, orodoi byziiner, generaaluud, japoontonda bejee xudaldahan, bişeg elmeentnyyd bulda elsyylegdehen ba te-deeniin japonai imperialiistnar gamgyi zeb-seglehen baigaa hen. Xedii time bolboş, ja-poon interveentner bolbol aldar gabijaata aradai-revoliiyicioonoo aarmiiin geroiis şanga temeselei urdaxaa tulaza taseegy, xarin yzeg-doo gy muuxai şiryyn aasa, hyidxel gemtel xehen, — tereegeere gutam-şag muuxai nere zyygeed, arilhan baina. Japoontnai xehen zerlig aaşanş. azana huuhan azalşa zonoi gerairanuudii, byxeli dereevenydydi galdalga, manai erxim bolsşevii-guudii bariza parovoovoi peşen uruu xeze galdaxa xyrter, alalga xiudalganş tedeende tuha boloo gy.

Ene bolbol arban zurgan zilei saad tee, 1922 onoi oktiaabriin hyyil bagaar hen. Ene yjede manai aguu jixe uuzam oronoi ugluu toxoigoor, Nomoxon dalain erjeer tomo buugai abiaan vşoo zamxaadyi baiqaş haans, socialiizmai aguu jixe baiguulalta exilen xyxineze baigaa belei. Geroilig xydelmerişed ba tariaaşad helme buugaa garhaa halgan-gyi baltu plygydydi xam bariza orohon baina.

Gebeş, manai oron tere yjede jixexen berxetei baidaltai baigaa. Aradai azaxii handarangi, faabrig, zavoduudai utaa sorgiulva ba bolşon xooloinuudta şubuu şonxor uurxai zahaza, şaralza ymedehe urqaşan pooli deegyyr halxin demii guliialza jabahan baigaa.

Tugebeş, bolsşeviiig paartiin xytelylhen revoliiyicioonoo aradai edebxi xeşeel, intyziiazm geşe gaixaltai jixe baigaa hen.

Egeel time yje sagta, Sibiriş ba Daal-na-Vostoogto aradai-revoliiyicioonoo aarmiiin bojeecuud komandiirnuud, — erxe syløeigege tyloş bodohon xydelmerişed ba tariaaşad xooho noitoor, xyldexe daarza jabaa, xariin şunaxai interveentetei, xariin imperialiistnarai xylehneşed—sagaan bandiuduudai geroiis şan-ga temesel xeze jabahan ba esesei hyyilde soveedai gazar deerehez tedeeniin arşaza xaja-han jym.

Temesel geşe nelieed xatuu baihan jyy-me daa! Ali tuxai olon xyn ene xesyy teme-seldeende ami bejee ygoo hen be! Ali tuxain geroiis, legendaarno Lazoo metiin, koman-diirnuud tolgoigoo ygoo hen be! Aguu jixe Lenin—Staaliniin paartiin xerege, aguu jixe revoliiyiciin xerege, azalaşanai erxe syløegei tyloş, exe esegener, bylener, yri xyy ged, aşı gusanaraigaa amar zargalai tyloş şiryyn xatuu baildaanda ami bejee gannan-gyi, tolgoigooroo oşohon, aldarta temesel soo guur unahan tede geroinuudii soveed araduud yje nahandaş martaxagyi, teden tuxai duraxalii xezeede xyndelen baixa.

Arban taban zilei saad tee, aldarta Ulaan Aarmiiin taharaşagyi xubins bolxo, aradai revoliiyicioonoo aarmi bolbol soveed Rosiitiin ne-gen bajalig xizaar bolxo—Daalna-Vostoogii xariin interveentner, sagaan bandiuduudhaa seberlehen baina. Ene bolbol Oktiaabriin revoliiyiciin zaluu Soveed zasagai, şin zorigto Ulaan Aarmiiin negen jixe ilalta myn baigaa.

SSSR-ei Verxoovno Soveedai Preziidiyme ykaaz

„Xydelmerišen-Tariaaşanai Ulaan Aarmiiin XX zil“ geze oin medaalii bil bolgoxo tuxai

Xydelmerišen - Tariaaşanai Ulaan Aarmiiin ba Uhan-Seregei Floodoi xorinzilei oiji temdeglen:

1. „Xydelmerišen-Tariaaşanai Ulaan Aarmiiin XX zil“

gehen oin medaalş bil bolgoxo. 2. „Xydelmerišen-Tariaaşanai Ulaan Aarmiiin XX zil“ geze oin medaalş tuxai dyrimil, tereenei zurag ba tyxel majag tuxai dyrimil batalxa.

SSSR-ei Verxoovno Soveedai Preziidiyme tyryylegşe—M. Kalliinin.

SSSR-ei Verxoovno Soveedai Preziidiyme sekretarş —A. Goorkin.

Moskva, Kremlb. 1938 onoi janvaariin 24.

„Xydelmerišen-Tariaaşanai Ulaan Aarmiiin XX zil“ geze oin medaalş tuxai dyrim

1. „Xydelmerišen-Tariaaşanai Ulaan Aarmiiin XX zil“ gehen oin medaalş Xydelmerišen Tariaaşanai Ulaan Aarmiiin ba Uhan-Seregei Floodoi kaadrovo, komaandna ba naçaalniiguudai sostaavai niuurnuud şagnagdana, gebel:

a) 1938 onoi fevraaliin 23 (Ulaan Aarmiiin yder) xyrter Xydelmerišen - Tariaaşanai Ulaan Aarmiiin ba Uhan-Seregei Floodoi zergede 20 zil ab-xehen ba Exe oronigoo urda aldar gabijaa olohon, grazdaan dainda xabaadagsad ba Xydelmerišen - Tariaaşanai Ulaan Aarmiiin ba Uhan-Seregei Floodoi zergede baihan, Exe oronigoo bejee daanxal balkiin ba syløegei tyloş temesegşed.

2. Xydelmerišen-Tariaaşanai Ulaan Aarmiiin ba Uhan-Seregei Floodoi zergede alba xehen zilnyydte (1 statsjaagai „A“ pyunkt) 1917-1921 onuudta Soveed zasagai dalsadta eseryyşen temesehen, ulaan gvaardiin otriaduud ba dry-

ziinenydyde, ulaan partizaanal otriaduudta alba xehen zilnyyd oruulagdaxa baina.

3. „Xydelmerišen-Tariaaşanai Ulaan Aarmiiin XX zil“ gehehen oin medaalş SSSR-ei Verxoovno Soveedai Preziidiym şagnaxa baina.

SSSR-ei Verxoovno Soveedai Preziidiyme tyryylegşe—M. Kalliinin.

SSSR-ei Verxoovno Soveedai Preziidiyme sekretarş —A. Goorkin.

Moskva, Kremlb. 1938 onoi janvaariin 24.

SSSR-ei VERXOOVNO SOVEEDAI PREZIDIYMEI YKAAZ

Xydelmerišen-Tariaaşanai Ulaan Aarmiiin xorinzilei oiji temdeglenen amniist tuxai

Xydelmerišen-Tariaaşanai Ulaan Aarmiiin xorinzilei oiji temdeglen, gurban zil xyrter tyrmede huuxaar tyryyşin-xiee syydlyylyhen, zygeer gyrenei gemte jabadalai tyloş syydlyylyhen niuurnuud bişe, byxii seregei albanxaagşadii xaaltahaa ba priigovortoi kolbooto, bişe gem xeheelteheeni syløelexe ba ysloovno syydlyylyhen gemnegdehen seregei alba-xaagşadii syydlyylegyde tooloro.

Gurban zilhee deşe bişe bolzoroor tyrmede huulgaraai gemte jabadal xehenei tyloş xeregeinş myrdegdeşe baihan, seregei albanxaagşadta ene amniisti myn xereglegdexe baina.

SSSR-ei Verxoovno Soveedai Preziidiyme tyryylegşe—M. Kalliinin.

SSSR-ei Verxoovno Soveedai Preziidiyme sekretarş A. Goorkin.

Moskva, Kremlb. 1938 onoi janvaariin 24.

Xile deere

Ulaan gvaardiilinxid 1917 ondo

GRAZDAAN DAINAI GEROINUUD

PROLETAARIIN AGUU JIXE POLKVOODUUD

Proletaariin aguu jixe polkvoood nyxer Mixail Frynzye bolbol 1904 ondo Verno goorodto gimnaazii dyrygeze, terenei hyylee Peterbyyrgiin politexniis instityyde huralsaxa zuuraa, bolshevii organi...

Daisad bidenii byheleze sadaa. Daisan Beloreekiin vorotaagai dergeden baina. Ajuulnai jixe boloo. Arbaad mingan bojeecuud manaida bii, vintookvanuud bultanda balxa. Pylimlooduudsjii bii. Edixe xoolomnai bagasag, medikaamenta...

ILAGDAŞAGYI XYSEN

Xesyy şanga grazdaan dainai gol tyles jyeny jabaza ba-gaa. Bandiid Troockiin xediis jixe esergyysenen bolboş ha-ny, ilagdaşagy Negedegeer Morito aarmi emxidkegebe. Daisaduud bolbol ooheddeere Negedegeer Morito ulaan...

NYXED STAALIN, MOOLOTOV, VO ROŞILOV, KAGANOVIÇ, KALIINI MIKOJAAN, ÇYYBARB, ANDREEJE KOSIOOR, ZDAANOV ba JEZOOVTO .LEDOKOOL .JERMAAG— ŞMIIDTE

Bidende daalgagdahan daabarii dyrygehen tuxaig raaportalaxny xizaarxyi bajaxalantai baina. Bidener bolbol Xoito pooliushoo exileed xoito şirotaagai daladaxi gra...

Bojeecuud prikaazii dyrygehen ba liodocij teşe xara-baigaad, buuxii urihan şingiteer malgaagaaraa dallaba. Samollood buugaa. Yglöderiis eneeneige hyylee le general Şkyrooji...

ZURAG DEERE: K. Je. Vorosiilovoi 1909 ondo Arxaangelskiin gybeernide şyltelgede baixadaa buul-guilhan saragani. (Sojuuz foto).

PAPAANIN, KREENKELB, ŞIRŞOOV, FEODOROVTO NYXED PAPAANIN, ŞIRŞOOV, KREENKELB BA FEODOROVTO

Taanarai geroiis xydelmeri, Soveed Exe oronoigoo aş-tuhada xehen taanarai, zişeeleşgyi gabijaa bolbol manai z-luuşuudii hurgana. Geroinuud—papaanintanda xynde ba...

PAPAANIN, KREENKELB, ŞIRŞOOV BA FEODOROVTO

Profesionaalna Sojuuzuudai Byxesojuzna Centralna Soveed bolbol Aarktikiiin aldarta şinzeleşedte xaluun b-jarii xyrygeze, geroiis xydelmeriee amzaltatai dyrygehente...

GEROINUUD, TAANARTA ALDAR SOLO

Nyxed Papaanin, Kreenkelb, Şirşoov ba Feodorovto. „Taimir“ ba „Myrmanai“ komaandanuudta Geroinuud, taanarta aldar solo. Taanarii tyrehen, manai aguu jixe Exe orondo aldar solo. Taanarii xymyzyylege...

STAALIN PITOOMCANUUDTA— BOLŞEVIIG BAJAR

Nyxed Papaanin, Kreenkelb, Feodorov ba Şirşoovto Xyn tyreltenei tuhada Aarktikii ezemdexe xeregte, b-xedelxein—tyxete ilaltii tulahan, manai aguu jixe Exe or-noi aldarta xybyyd, Staalin pitoomcanuudta, oohediig...

I. STAALIN. ULAAN AARMIIN GURBAN ONSO ILGAA TUXAI*)

Nyxed aa, manai partiin Centralna Komiteedai zyghoe manai Ulaan Aarmiin bojeecuudii, manai Ulaan Floodoi bojeecuudii, manai Ulaan aviaaciin bojeecuudii, esestee manai, dopriziivniguidii, SSSR-ei zebsegte xydel-merişedii amarşalxa eşe yglii. Paarti bolbol xydelmerişen ba tariaaşanai sylöoji aguu...

şanal aarmi myn baihan, tere xadaa Oktiaabriin revo-liyyiın aarmi, proletar jaadai diktaturiin aarmi myn baihan dotor baina. Ene sag xyrtar baihan xamag byxii aarmiinuud tedener jamaş sostaavtai baibaşii, kapitaalai zasagii batalxa aarmiinuud myn baigaa. Tedener bolbol...

Jyynde? Jyynde gexede, xydelmerişen ba tariaaşan bol bol delxel deere anxa tyryyn onso öeriingoo tuxal aarmiil baiquulza, terens xadaa gospodaanuudta bişe, x-rin urdiin bogoolnuudta, myneş sylöolegdehen xyde-merişen ba tariaaşadta alba xeze baina. Manai Ulaan Aarmiın xyşenei istoocniğim ende ba...

*) Ulaan Aarmiın arbadaxi zilei oido zoriuul-han, Moskvaagai Soveedai bajaranai pleenym deere xelhen yge. (1928 onoi fevraaliin 28-nai „Praavda-da“ tunxaglagdahan baina).

(Yrgelzelen 3-daxi niurta)

Aldarta Ulaan Aarmi ba Ulaan Floodoo suurxuulan duulajii!

B. ABIDIIN.

ZARGALTA ARADAI ZABXALANTA XYSEN

Xyxiyy solbon, zargalta soveed aradai Hyrte xysen—Ulaan Aarmi, Floodoi, Xorin zielei bajarai jixe yderte Xyren zyrxenei amar mendii xyrgenii! Grazdaan dainai gal tymer sooguur, Gadaadin daisadai temesehen temeseen sooguur, Gabijaata iltaiin gansaxan zamii xaruulhan Gaixamsag zabxalanta Ulaan Aarmimnai gojoxon. Olon milioon azalša soveed patrioooduudai Ulaan zyrxi omogsuulan bajarluudag, jixeer, Zabxalanta šiirag edir zaluu baataruudai Zebsegte xysen batazan xygzeel, byxeer. Daragdaxagyl xatuu daisan geze medexegy, Dabagdaxagyl xesyy dabaan geze medexegy, Gatalagdaxagyl gynzegii dalai geze medexegy, Garagdaxagyl deere agaar geze medexegy, Abza ilaxa—gansaxan johil mededeg Adar xysete Aarmijaa haixasaan duulana! Ahahan daisaniil dorony daraxa mededeg Aviaaca, Floodoo aldarxulan gojoor magtanam! Seregeer fašisttan dobtolod jiree haa, turšaad, Širem bulad xabsagai myrgeen tygderxe. Socializm oronoi azalša patrioooduud zagsaad, Sariiun xyseer xiaar sorin byderyge, Tonnulša fašisttan tuxirdahaar eešee degdeed, Turlaag—xireenyid dyteleed jiree haan, niideed, Turag jixe Ulaan Aviaaciiin xarsaganuud Tobrog boltor butar soxixol, niydeed. Mixaša xunaxai abarga zagahan angaigaad, Mariaan dobtolon, xaldaad jiree haan, dalaigaar, Mangilai duxiiin mergeer soxixo, labtalgaar. Manai Ulaan Floodo becen, mandalgaad. Abza ilaxa—gansaxan johil mededeg Adar xysete Aarmijaa magtan duulana. Xorin zielei bajarai jixe yderte Xyren zyrxenei amar mendii xyrgenem!

D. DAMDINAI.

BAATAR ULAAN AARMI

Xyxe xuxtuur, xynxi modon Xorxoldo ximyylyze xyndiireed, ymexiren, Xyserreg halxinda xoxiulaad, nengen, Xobxorood unana yndeheere ydgeren. Xydelmerişen, tariaşanaif šiini horogšo Xubalza kapitaliştan tulгаа баргадга, Socialiis revoliiyyeciin xysete dolgindo Soxiuulan xymexixe sargaigaa dytelxede, Šaralza daaxagyl šiidee xabirasagaan, Sozonь tataad, aminiiin xöerene, Yxelegee urda demiiiren temtereşegeen, SSSR orondomnai ahaxaa dugtaşana. Zuun zilde zulmarxagylgeer bejezenen Tymen zilde tygderxegylgeer huirizahan Ulaan Zandan delxei jirtene deer Urgaza baina gansaaran, seseegleed, Zimeste edieşegee elbeşee delgeed, Zoniii zarguulan, zurganaai negen deer. Exe haixan Soveed oronoimnai Erelxeg baatar Ulaan Aarmimnai Ahaad jirehen galzuu noxosuudta Yxelei soxixo yxel xysetel, bafa. Aldarta oronoigoo azalša tymenei Amagan azal, enxe baidaliimnai Xariiin daisadhaa xamagaalxa naidabaritai Xydelmerişen—Tariaşanaif Ulaan Aarmimnai.

ESEGIN GURBAN XYBYD

Nege ybeşeeşel gurba xybyydeit baiba xa. Ede gurba xybyydens naha xyşeeşeeşee Exe oronoo xamagaalxa mor-dobod: axa xybyyiniin mor-riaag bolzo oşobo, dunda xybyyiniin liodciğ bolzo oşobo, бага xybyyn Jегөөр gedegens xiliin xaruulda garba. Exe esege xojoronь erelxeg xybyydeigeş xoinohoo xarahaar omoguud ylehen geşe. Tiin baitar jixe xybyyiniin albaa xeze dyrgehen, geroi bolood busaza jirebe. Seber laixan xubsahatai, sariiun baatar şaraitai. Exe esege xojoriiin argagyl bajarlaza xeleded: —Šilimnai jirebe geşe xajamşı daa, teed nyşee xojor baarmanuudnai yşeş albaa xe-heereel daa. Thiheer baitar udangyl de-reevniin dergedexi pooli deere am ollood buuza jirebe. —Enemnai jyn, tšeheñ samollood geşe gy?—geldeed byxil dereevneeree ugtan gyl-deze jirebe xa. Aeroplaanhaa xyn garza jirexedee ynoexi ybeşeeşee dunda xybyyn baiza baiba. Arahany malgaitai, ariiun sebereer xubsalanxai. Exe esege xojoriiin argagyl bajarlaza, xeleded: —Baga xybyymnai tyrgen jireşee hee da! Baga xybyyiniin ygei laad ygei. Xileşee saxihaar zandaa. Terens tuşaalta ujalгаа hain mededeg, zuramhaa zaaxans xazaidagyl baiгаа, timehee tereene komandiirnuudand jixe duratai baidag hen xa. Baga xybyynei negete xiliin saxiuulda baitaranь, xili al-xaad daisan orono jabba xa. Dyy xybyyn daisanaa bariza.

YLIGER

amidigaar komandiiirtaa asar-za tuşaaba. Baga xybyynei baatar geroido, xoroito daisad xoro busalza, xile deere xebeñ agnaza baigaad, negete hyni dobtolon oroxodo dy xybyyn Jegeeril bariza abaaşalan geşe. —Xen jyn geşeşei, xedii tootoi şeregteibe, xaana bai dagabta?—geşeşelen daisad myş-xeberi xebe. —Ede bygedii ogto medexegyib, eeriingeş gansaxan iarguulii medegşeb—geed бага xybyyn xariuusaba. —Gebes, daisad jyynde etiga-xe belei daa. —Kudalaar by xele,—şi soldaad xajamşı, bultiins medexe johotoi. Ygei haas, bide samai tabixagylidi, saazalxabdi—geed daisad orobogşoldob. —Jyyş xeşe—taanarai ireşeg jym beşe. Namhaa jyyne xylieltegyi, medexes baigaaşaa xelxegyib—geed бага xybyyn bardamaar xariuusana. —Aa, ši yşeş tiigeşe xelexeşei—geed daisad, бага xybyy baxaluurdaza, alxiza, xadaxa xeheşe oşobo xa. Baga xybyyn baarma, ulaa maixai şuban bolşohon, neges yge kelengyl, naha baraşna. Galzuu daisad, gabijaata xybyynhee yge alduulgaza şadaagyl—xoroitoinuud, yxehen be-jiniin ylgeşe abaaşaad xile deere xajazarxiba. Gertexiniin бага xybyyge xylieşel bainad: „baarma, бага xybyymnai jaგaa udaan bolno geşeb, jireşeer boloodyl jyyne aal?—geşe hananad. Gente:—„Xybyyn—geroi tanaif

C. NOMTIIN.

ZALUŞUUD

Edir zaluşuud bidener, barandaa omogtoi. Exe orondoo xygzenebei, xanta zargaltai. Komsomool, hurguuli, azal, huudag baidalnai Komuniis zamaar urgan xygzene, xabatai. Seseşete mete sengelig manai baidalhaa Sesen iraguu duun xygzem baidalna. Exe oron, esege Staaliiin tuxaidaa Egeş tyryyşii inag manai duun. Staaliiin şine iltaiin Konstituuciar tujaaraan Uuzam zam urdamnai binal uriaalan: —Huraxa erxeteil soveed manai zaluşuud! —Azallaxa erxeteil soveed olon zaluşuud! —Amaraxa erxeteil soveed zoltoi zaluşuud! Yyden mandaa xuu neeltetei, yrgeneş, Oşehedimnai, zaluşuudai talaan oroldoso medexel. Xyndete olon ujalğanuud soomnai zaluşuudai Xylieşee jadagdadag nege ujalгаа бii. —Aradaim, Exe oronoimnai, paartiin naidabari, Ulaan Aarmiin xyndete alban jym. Exe oronoo daisadhaa xamgaalxa ujalгаа Edir bagahaa xabarxan xylieen beldeşe, Elyyr beşeer erdem teexnike şudalan Ulaan armeşejec aldarta nereş xylieenebdi. Dolgotoi xyxe dalaideereş soveed zaluşuud. Duulim senix ogtoşogidoş soveed zaluşuud. Selşgieen zaxa xile deere soveed zaluşuud. Širem bytyy bornoviiig soş soveed zaluşuud. Ereen modon temdeşte xile deereş pogranişniş baigaad, Elin jabadag aeroplaandaaş liodciğ jabaad, Edir bejiin bolşeviiig xursa niydeşer Exe oronoo manan xamgaalna, zaluşuud. Uidaxar zobolon nahan soogoo xyzekygl Uuzam orondoo sedxil zargaltai xygzegşe, Socialiis oronoi zoltoi bide zaluşuud Leenin—Staaliiin ynen mergen hurgaalii, Exe oronoigoo ulaan tug—geerbii Magnai deere, deere yrgen delgeşe Manduulxa, xamgaalan, myxedee halbaruulan.

EDIR XYBYVD

Aradai dundahaa Urgan garhan, Edir nananai Elyyr xybyyd. Ulas oronoo Arşalagsad bolxoo Ulaan Aarmidaa, Urmaşan mordonod. I.Z.NAGASLAIN.

ULAAN AARMI

Zil jireşe byri, Zileşete azalai erşimyyd—Zargaltai soveed zaluşuud. Ulaan Aarmidaa oşozo Ulas oronoo xamagaalna. Bulad xatuu zuramtai Bolşeviiig ynen hanaltai, Berşe mergen hurgaaltai Baatar Ulaan Aarmiinai Zalsan Cerenei.

53 milioon tyxerigei preemi

1937 ondo gyren bolbol zaxa tuşaaxa plaanaa ylyyş-selen dyrgeheni tylee zagahabarilgiin kolxozuudta 53 milioon tyxerig nemelte—preemi bolgon tylyhen baina. Edeen soohoo byril jixe tooto mynge abagşad: Даална-Восточно хизаарай колхозууд—14 milioon xaxad tyxerig, Doonoi ba Kybaanai zagahasad—11 milioon tyxerig, myyrmanskiixid—7 milioon tyxerig, dagestanaixid—2 milioon saxuu tyxerig, Leeningraada ba Arxaangelskiin ooblastiin zagahasad— kolxozniiguud—2800 minga-mingan tyxerig abba. („Praavda“).

Z Baldanzabon.

XILE DEEREHEE

(Ulaan armeeciin bişeg)

„Inagi nyxer, şamaxandaa Elşeneb mende bazarii! Şiniki elşegen bişegii Şuud xylieşe abxadaa, Bajasadag bainab baxarxan, Xyxiidag bainab xezeşee, Yrgen uuzam oronoigoo, Yner bayan aradaingaa, Narata halxan seseşeglig, Nairta sengyy baidalii Xiorxo xursaar haxiza, Xile deere zagsana. Gartaa buгаа axdaza, Granlica deere zogsoneb. Tere, xaranxi talahaa Tenehen, xesehen noxosii Altan xilingeşe zosoo tee Aldaxaş ygei baixabdi. Manai xile byşe daa, Margaxaar bişe naidamtai. Yder hyniš ilgaagyl Yrgelşe suurgatai baidag le. Exe jixe oronoigoo Efiir dyryen xyyjenxel Bajarat duunel xygzem soo Baxarxan şagnanab şamaigaa. Xongloo, šiiniim rooloi-duun Xygem tатаad suuriaatan, Bajarat zimşyg delgeşe, Bata socialism zoolodooşoo Başа jixe Staalindaa Bygediin bajar xyrgene le. Bajartai daa, yxerni, Baruun garaa harbaigiş! Şinii nyxer Batazab Şuud eereş bişebel bi“

C. OŞIR JV.

ALDARTA OI

Uuzam syleş soveed oronoif, Uгаа haixan dyrim, baidaltai Ulaan Aarmi—hyrte xyşemei Ugtaza jirebel olgoo, halbaran. Soveed aradai dylete naran—Lenin—Staaliiin ulaan tug doro Soloto gerol Voroişilov tolgoitoigoor Saaşadaa beşzene, mynxedee badaran. Zol zargalaa xamgaalna, xiorxoor Zoringol erelxeg ulaanarmeşeciud. Zaxa xileş saxinal, omogtoiigoor Zaluu pogranişniş, gerol-boşeciud. Xysen tyşelder Ulaan Aarmi, Xyndetei manai Uhan-sereşei Flood Xygzee, debşeş uraşaa, dabaşad, Xylieleş Voroişilov—manai Maarşal. Zergedee zagsan байна, nigtaar. Zaiгуул fašistaniin butaxoxixoo, gamgyigoor. Zasaigaa ygehen daabarii, xyndeteigoor Zoriiulhan xyşendenь xyrgene, omogoor. Zol zargalaa xamagaalna, xiorxoor Zoringol erelxeg ulaanarmeşeciud. Zaxa xileş saxinal, omogtoiigoor Zaluu pogranişniş, gerol-boşeciud.

—geed liodciğ xybyyniis xeleebe. —Tiigeşii, tiigeşii, tyrgen niideşii! Amidii arşaan-bulag olxo baixabdi—geed moriaag axanь xariuusaba. Aeroplaandaa huugaad uula xada teşe niideşed. Nege xadiin oroido niiden jireşe buşaad, orjol xymeggydei xabşuunudaar arşaan-bulagaa bedereşed. Şuluunai ganhaa soxilon burjalza bai-gaa bişlixan bulag olobod. —Ene myn johotoi—geşe xojuu-laa šiideed, udxaad abbadi. „Zaa, enemnai amidii bulag gy, ali bişe gy?—geşe xelşeed „Ygei, şalgaza yzere xeregtei“ geed šiideşiiin tende, —gente neşe şandagan tere saana sog-şoişo huuba. Olon jyyne bo-dongyl, axa xybyyniis bu-gaa abza, ynoexi şandagii una-şaa buudaxarxiba. —Tiigelbe tere şandaganda tur-şalгаа xeşde yzeşe, amidiiiragşaa gy, ygei gy—geed moriaag axanь—liodciğ dyşee xeleebe. Thişeed ynoexi bulagaaşaa şarxiins sasaza orobod. Tyryy-len sasabad, xojordoxioo sasa-bad—şandaganь yşei xydel-negy. Gurbadaxiaa sasan ge-xedenь ynoexi şandaganiis yrbeşe syrbeşe xydelen bai-taraxa, hug xaraiza bodood; hu-raggyi gyşe arilşaba xa. Axanar xojuu-laa argagyl bajarlaldaza, arşaan uhaşaa šiisoo xeşe, aeroplaandaa hu-gaad, busaza jirebed. Xairan dyşei Jегөөрeñ xydelneşgyi xebtene. Axanar xojuu-laa ul-laldad geed, amidiiirulxa arga-bederşe geşeşe. —Xada uula niiden garja-rymegşuluunai xabşuuhaa xa-tuu erşetei arşaan-bulag soxi-lon baixa. Tedenei dunda tusa-gaar bulag amidii uhatai jym, tere uhanhaanь xyni şarxa byteşe, xyn amidiiirdag байна

tagasaldaba, byteşe exilbe. Gurbadaxiaa sasabad,—ynoexi dyşei Jегөөрeñ yndiiheer bodozo, aalxan xeleebe: —Aa, axanarni, jaਗaa udaan untaba geşeş biib! Axanariin xariuusaba: —Xerbeşe bidenel jireşgyihaa, magad, mynxetantaaş bolxo baiгааş daa. Komandiiir jixeşer bajarlahan-daa tedenii amaraltada tabi-ba. Tiin esegin gurba xybyyd samolloodtoş huugaad tyrehen nuitagaa niiden busaza jirebed. Baga xybyyn Jегөөр aluulaa geşe nuitagaxidand medehen aad le, xarin tere-ne amidii jirexedens gaxalşa-ba, xyribed. Exe esege xojoronь aixabta-raar bajarlaldabad, bajarlahan-daa uilaldabad. Gurba xybyydens gertee neşe nedieeli tuxal amaraad, lişee xeşebed: —Zaa, lişeed Staalinda oşo-jo, gurbuulaa. —Uгаа jadaxadaa Jегөөрeñ orxiliit—geed exe esege xojoro-nь xelene. —Ygei, bi ylexegyib. Bi Staalinda oşoxo johotoib—geed Jегөөр xeleebe. Zaa jaaxab, barixa argagyl. Axa dyşyer gurbuulan aero-plaandaa huugaad, Staalinda jirebed. Staaliiin tedenii Kreemlide duudaza jiryileed, dyşee ja-gaad abarhan tuxalгаа xereg-ti geşe. Xojor axanar xuu xeşeşe ygebe. Staaliiin jixeşer bajarlaza, garnuudiiñ bariza, xeleebe: —Jyyñ taanarta xeregteib?

—Gurбуulan tahaşangyl sug jabaxa durataibdi. Thişeed Daalна-Vostoog oşozo xileş saxixa xyselen байна—geşe dyş xybyyn Jегөөр xariuusaba. —Tiimel baixa johotoi daa. Geroinuudta arşaza jaaga bol-xob liime geroinuudii bi jixe ryndeldeg, inaglaldag aға bi —geşe Staaliiin xariuusad, ne-geş-nenge oordenuudii bariul-ba. Tiin esegin gurba xybyyd Daalна-Vostoogoo xiledeşe oşo-bod. Baga xybyyniis xilingeşe haxluulda garaad байна xa Tiin baitaranь: —Eel, Jегөөр! Ene ši geşeş gyş?—geed daisad oşolbo. —Bi beşereşeb,—geed Jегөөр xariuusaba. —Bide şamai alaa bişe haal-di—geed daisad gaxalşaaba. —Alaanş alaa. Teed bide-niil alxadatnai tuha bolxogyl daa, bidener heşgeş amidiiiraad baixabdi—geşe Je-geer omogoo xariuusaba. Daisad soşohondoo gyldeşe, naçaalnişnuudtaa oşood ene uşarii xeleded. Naçaalnişnuu-danь soşon hyrdexeş gaxahanda: —Ene bytereş bolihon xө-reg geşe. Lişeed jaғşaa belei biibdi, tedeeniil jaaltai geş-şeb? Tedeeniil, bolşeviiiguudii, ygei xeşe oroldoo şadaşaa bolibo geşei teibdi—geldeñ, tarxiingaa yhi tahara zulгаа-bad. Oros deereşee abza zoxioogšo

D. DAMDINAI.

Xariuusalgata redaaktor R. BIMBAJEV